

NEE, TENZIJ TOETS NNN EN WEIDEVOGELLEEFGEBIED EN COMPENSATIEPLAN

Provincie Noord-Holland

12 SEPTEMBER 2017

Contactpersonen

[Redacted contact information]

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Leeswijzer	5
2	JURIDISCH KADER	6
2.1	Natuurnetwerk Nederland	6
2.2	Weidevogelleefgebied	6
3	VOORGENOMEN INGREEP	7
3.1	Ingrep	7
3.2	Onderbouwing ingrep	8
3.2.1	Belang en alternatievenafweging	9
4	BESCHRIJVING PLANGEBIED	10
4.1	Locatie en ligging	10
4.2	Beschrijving wezenlijke kenmerken en waarden NNN	11
4.3	Beschrijving weidevogelleefgebied	13
5	COMPENSATIEDOELSTELLING	14
5.1	Nee, tenzij afweging	14
5.2	Aantasting beschermde gebieden	14
5.2.1	Ruimtebeslag	14
5.2.2	Verstoring	15
5.3	Mitigatie verstoring	16
5.4	Compensatieopgave	17
5.4.1	Ruimtebeslag	17
5.4.2	Verstoring	17
5.5	Totale compensatieopgave	19
6	COMPENSATIEPLAN	21
6.1	Inleiding	21
6.2	NNN	21
6.3	Weidevogelleefgebied	24

7	CONCLUSIE EN SAMENVATTING	26
----------	----------------------------------	-----------

8	LITERATUURLIJST	27
----------	------------------------	-----------

BIJLAGEN

BIJLAGE A	GELUIDSCONTOUREN	28
------------------	-------------------------	-----------

1 INLEIDING

Dit rapport betreft de Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en weidevogelleefgebied voor het project A9 – Aansluiting Heiloo. Het betreft een actualisatie van een eerder opgestelde ‘Nee, tenzij toets EHS en Weidevogelleefgebied’ (Arcadis 2014a). Naast de actualisatie aan het actuele beleid en compensatie-oppervlaktes is er ook een uitwerking van de compensatie - het compensatieplan - toegevoegd aan het rapport.

Het project A9 - Aansluiting Heiloo omvat de realisatie van een aansluiting op de A9 ter hoogte van de Lagelaan in de vorm van een half klaverblad, opwaardering van de Lagelaan en realisatie van een parallelweg aan de oostzijde van de A9 tussen de nieuw te realiseren aansluiting en de noordelijker gelegen Kanaalweg. Het plangebied ligt gedeeltelijk in het Nederlands Natuurnetwerk (NNN) en is tevens aangewezen als weidevogelleefgebied. Beide gebieden zijn planologisch beschermd. Als gevolg van de voorgenomen activiteit kunnen effecten op de ecologische waarde en functionaliteit van deze beschermde gebieden niet worden uitgesloten.

In voorliggende rapportage worden de effecten op het NNN en weidevogelleefgebied in beeld gebracht en vindt een toetsing plaats aan het beschermingsregime dat van toepassing is op beide gebieden. Tevens wordt een overzicht gegeven van de compensatieopgave voor het verlies aan natuurwaarden in het NNN en weidevogelleefgebied.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een toelichting gegeven op het juridisch kader. Daarna volgt in hoofdstuk 3 een beschrijving van de voorgenomen ingreep en in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied, waaronder het NNN en weidevogelleefgebied. In hoofdstuk 5 worden de effecten op beschermde gebieden beschreven. Op basis van deze effecten is de compensatieopgave nader in beeld gebracht. In hoofdstuk 6 wordt toegelicht hoe deze effecten gecompenseerd gaan worden. Tenslotte worden in hoofdstuk 7 de belangrijkste conclusies beschreven. Zodra de compensatieovereenkomst is afgesloten wordt deze in Bijlage B opgenomen.

2 JURIDISCH KADER

Het plangebied maakt (gedeeltelijk) onderdeel uit van het NNN en weidevogelleefgebied. Het NNN is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Het NNN is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord-Holland, 2016). De Provincie Noord-Holland richt zich daarnaast op het behoud van weidevogels en het karakteristieke open weidelandschap waarin zij leven. Hiervoor zijn weidevogelleefgebieden aangewezen die eveneens planologisch zijn beschermd in het kader van de provinciale verordening.

2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om bijzondere en beschermde natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het NNN is beschermd via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het beschermingsregime vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De beleidsmatige verankering wordt gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012). Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk.

Op provinciaal niveau is de planologische bescherming van het NNN geregeld via de Provinciale Structuurvisie (Provincie Noord-Holland, 2016) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord-Holland, 2016). Het NNN is begrensd met een zogenoemde groene contour. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen deze groene contour zijn in beginsel niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'- regime). Dit staat toegelicht in artikel 19 en 25 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening bij de Structuurvisie (PRVS, 2016). Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, op eigen kosten compenseren. Dit uitgangspunt wordt 'natuurcompensatie' genoemd. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Uitvoeringsregel natuurcompensatie Noord-Holland (Provincie Noord-Holland, 2014). De provincie verleent pas planologische medewerking aan een ingreep in de NNN als ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

2.2 Weidevogelleefgebied

Weidevogels zijn kenmerkend voor de Provincie Noord-Holland. Van sommige soorten broedt meer dan 20% van de landelijke populatie in Noord-Holland. Van de grutto broedt 15% van de Europese populatie in deze provincie. De provincie spant zich in om duurzame weidevogelpopulaties en duurzaam beheer te bevorderen. Dit doet zij onder andere door weidevogelleefgebieden planologisch te beschermen. De Provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. De weidevogelleefgebieden zijn in de provinciale structuurvisie begrensd en worden via de provinciale ruimtelijke verordening beschermd tegen inbreuken op de openheid. Een wijziging van het bestemmingsplan die tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging leidt in het weidevogelleefgebied is niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend ('nee, tenzij'). Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer het weidevogelleefgebied dat verloren gaat, op eigen kosten compenseren. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Uitvoeringsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2014). De provincie verleent pas planologische medewerking aan een ingreep in weidevogelleefgebied als ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

3 VOORGENOMEN INGREEP

3.1 Ingreep

Op onderstaande kaart (Figuur 3-1) is de omgeving van het plangebied weergegeven. Het geoptimaliseerde ontwerp is in Figuur 3-2 weergegeven.

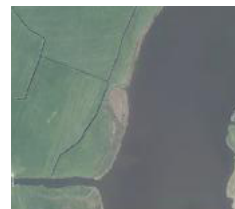

Figuur 3-1 Omgeving plangebied

Het project A9 - Aansluiting Heiloo omvat de realisatie van een aansluiting op de A9 ter hoogte van de Lagelaan in de vorm van een half klaverblad, opwaardering van de Lagelaan en realisatie van een parallelweg aan de oostzijde van de A9 tussen de nieuw te realiseren aansluiting en de noordelijker gelegen Kanaalweg. De Kanaalweg in het noorden van het plangebied wordt opgewaardeerd. Daarnaast wordt de landbouwweg ten oosten van de Kooibrug omgevormd tot fietspad. Dit vormt geen onderdeel van dit plan.

In deze rapportage is de uiterste begrenzing van het ontwerp als plangebied aangehouden, waarbinnen werkzaamheden gaan plaatsvinden en aanwezige habitats zullen verdwijnen.

Voor een gedetailleerder beeld van het ontwerp wordt verwezen naar de ontwerptekeningen.

Figuur 3-2 Ontwerp aansluiting A9 bij Heiloo; in groen en roze het ontwerp.

Voor de realisatie van de aansluiting vinden globaal de volgende werkzaamheden gaan plaats:

- Het dempen van sloten;
- Graafwerkzaamheden en het ophogen van de grond;
- Het verwijderen van vegetatie, zoals rietkragen, struweel, bosschages en bomenrijen;
- Realisatie kunstwerken, aanbrengen verharding, verlichting, vangrail etc.

3.2 Onderbouwing ingreep

De nieuwe aansluiting van de A9 heeft nadelige gevolgen voor het NNN en het weidevogelleefgebied dat aan de oostzijde van de A9 is gelegen. Door de verbreding treedt er ruimtebeslag op en is er sprake van een toename van verstoring door geluid. Conform de provinciale ruimtelijke verordening geldt in NNN en voor weidevogelleefgebieden het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime (art. 19 en 25 uit de PRVS). In gebieden waar het 'nee, tenzij'-regime van kracht is, zijn geen ingrepen toegestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen

reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Toestemming kan dan ook alleen worden verleend indien kan worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang en dat reële/aanvaardbare alternatieven ontbreken.

3.2.1 Belang en alternatievenafweging

In de provinciale Structuurvisie en de Regionale woonvisie (Heiloo) is er sprake van een groei van het aantal huishoudens in de regio van het plangebied. In het kader daarvan is het samenwerkingsprogramma 'De Nieuwe Strandwal' opgesteld.

In uitwerking van dit programma komen in Heiloo en Limmen daarom in de woonwijken Zuiderloo en Zandzoom in totaal 1.800 nieuwe woningen. Daarnaast breidt het bedrijventerrein Boekelermeer uit. Deze ontwikkelingen samen hebben als gevolg dat het auto- en vrachtverkeer toeneemt waarmee de wegen door beide dorpen niet alleen drukker worden maar ook de verkeersveiligheid aangetast wordt. Een aanpassing van het bestaande wegennet is dan ook onvermijdelijk.

De groei van het aantal woningen en het bedrijventerrein Boekelermeer, zowel op het Alkmaarse als Heilooër deel brengt extra verkeer met zich mee maar vraagt ook een goede verbindingen met het bestaande wegennet. De bestaande aan- en afvoerroutes leiden het vracht- en bestemmingsverkeer door de dorpen; door Heiloo naar Boekelermeer Heiloo en vanaf de A9 via Akersloot naar het Alkmaarse deel van het Boekelermeer.

Het is nu al druk op de wegen door de dorpen maar extra forensenverkeer en de verkeerstoename vanuit het bedrijventerrein zorgt voor nog meer verkeersdruk op de doorgaande routes door Akersloot, Limmen en Uitgeest. Niet alleen de doorstroming wordt bemoeilijkt maar daarnaast brengt extra verkeersdruk, sluiproutes en onveiligheid met zich mee. Bestaande bewoners maar ook toekomstige bewoners van de dorpen hebben baat bij een snellere route naar de Randstad. Het kunnen waarborgen van een goede leefbaarheid en veiligheid van de dorpen vraagt om een betere bereikbaarheid. Een aansluiting van de A9 op het bedrijventerrein zorgt voor een snelle aan- en afvoerroute van vrachtauto's en ander bestemmingsverkeer. Vrachtverkeer hoeft hiermee niet langer door de dorpen en de maatregel draagt hierdoor bij aan een verbetering van de verkeersveiligheid (BügelHajema, 2016a).

Er zijn verschillende alternatieven onderzocht voor de aansluiting op de A9. Hierbij zijn verschillende aspecten onderzocht. Het ontwerp zoals weergegeven in Figuur 3-2 is het voorkeursontwerp dat uitgewerkt is (Grontmij, 2013).

4 BESCHRIJVING PLANGEBIED

4.1 Locatie en ligging

De aansluiting A9 komt ter hoogte van de Lagelaan, met aantakking op de Kennemerstraatweg en een verbinding naar de Kanaalweg via een oostelijke parallelweg. De aansluiting op de A9 heeft de vorm van een half klaverblad. Ten oosten van de A9 ligt de aansluiting (gedeeltelijk) in het NNN en weidevogelleefgebied (zie Figuur 4-1 en Figuur 4-2). Er zijn geen ecologische verbindingszones (EVZ's) in het plangebied gelegen.

Het NNN ter plekke van het plangebied¹ bestaat uit een karakteristiek open cultuurlandschap dat mede door het agrarische gebruik is vormgegeven. Het NNN (welke hier overlapt met weidevogelleefgebied) betreft een waterrijk veenweidegebied met open water, (kleine) rietlanden en (weidevogel)graslanden. Het gebied is vooral van betekenis voor weidevogels. De percelen tussen de Kanaalweg en de Limmertocht worden weidevogelvriendelijk beheerd.

Uit onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten (Arcadis 2014, BugelHajema 2014 en ARCADIS, 2016) blijkt dat in het NNN en directe omgeving een aantal beschermde soorten (Wet natuurbescherming) kunnen voorkomen. Het gaat hierbij om diverse soorten broedvogels, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen (onder andere ruige dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis). De bittervoorn en de gevlekte rietorchis komen ook voor in het plangebied, maar zijn niet langer beschermd.

Figuur 4-1 Ligging A9 ten opzichte van de NNN (groene vlakken) en natuurverbindingen (lichtgroene lijn) (bron: Provinciale ruimtelijke verordening; d.d. 09.02/2017, Provincie Noord-Holland).

¹ In het Natuurbeheerplan is geen beschrijving opgenomen van de NNN ter plekke van het plangebied, deze gebiedsbeschrijving betreft dus een eigen interpretatie van het gebied.

Figuur 4-2 Ligging nieuwe aansluiting A9 ten opzichte van weidevogelleefgebied (bron: Provinciale ruimtelijke verordening; d.d. 09.02/2017, Provincie Noord-Holland).

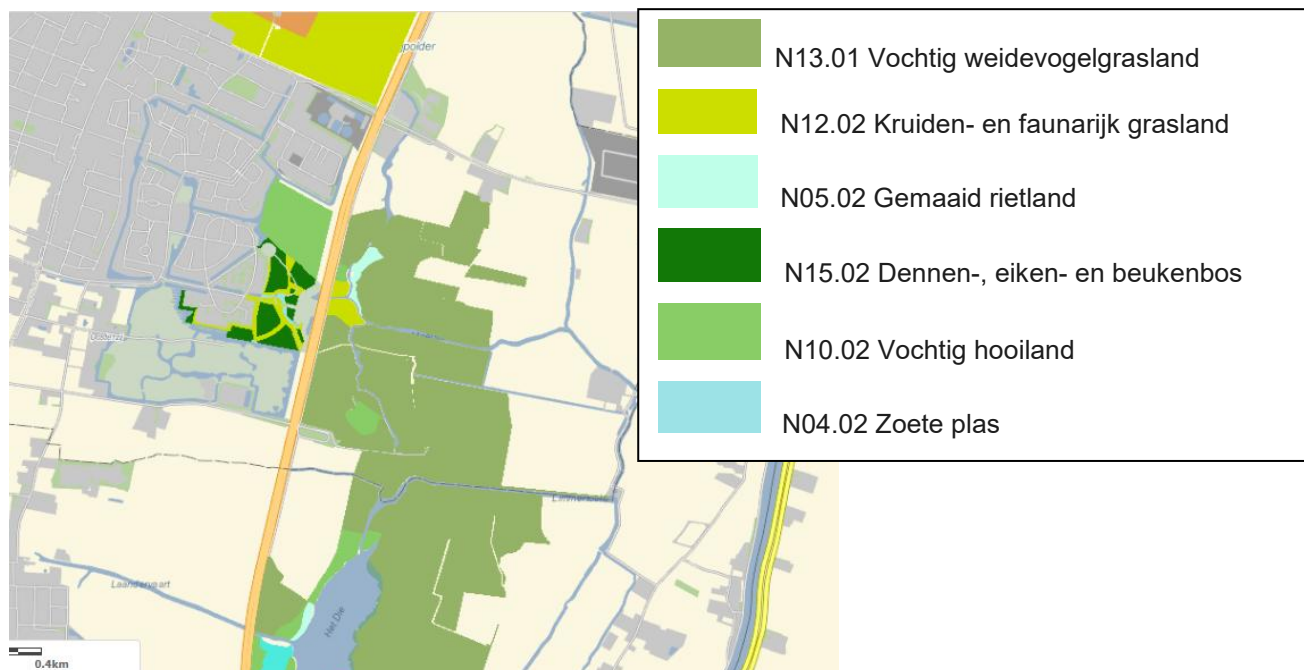
4.2 Beschrijving wezenlijke kenmerken en waarden NNN

In het Natuurbeheerplan (2017) zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gedefinieerd. Voor ieder deel van het NNN bestaan deze uit de in het gebied aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden met een bestemming natuur, tevens de potentiële natuurwaarden, de daarvoor vereiste bodem- en watercondities en de voor het gebied kenmerkende landschapsstructuur en belevingswaarden. Voor de beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN dienen in ieder geval de volgende (provinciale) documenten gebruikt te worden:

- het natuurbeheertype (of het type ecologische verbindingszone) zoals dit staat aangegeven in het Natuurbeheerplan;
- de gebiedsbeschrijving zoals opgenomen in het Natuurbeheerplan;
- de gebiedsbeschrijving zoals opgenomen in de atlassen voor Natura 2000 (indien het NNN gebied tevens een Natura 2000-gebied betreft).

Natuurbeheertypen

Voor het NNN ter plekke van de aansluiting zijn in het Natuurbeheerplan (2017) de natuurbeheertypen N10.02 Vochtig hooiland, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en N13.01 Vochtig weidevogelgrasland aangewezen (zie Figuur 4-3). Hierna volgt een toelichting van deze beheertypen. In de omgeving van het NNN zijn daarnaast diverse andere beheertypen gelegen.

Figuur 4-3 Natuurbeheertypen NNN ter hoogte van de nieuwe aansluiting A9 (bron: Ambitiekaart NNN Natuurbeheerplan 2017 Provincie Noord-Holland).

N10.02 Vochtig hooiland

Vochtig hooiland is ontstaan door de ontginning van moerassen of natte bossen en door langdurig gebruik als hooiland. Vochtig hooiland komt voor op natte veen- en kleibodems met een redelijke draagkracht. Het gaat om bloemrijke graslanden, vaak geel van soorten als ratelaar, gewone roklaver, moerasroklaver, geel walstro, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem of dotterbloem. Vochtig hooiland is minder zeggenvrij dan nat schraalland. Ze zijn nu niet meer interessant voor boeren door hun lage productie en eiwitarm gewas, maar ze behoorden ooit tot de betere graslanden.

Net als bij natte schraallanden zijn microgradiënten in het vochtgehalte belangrijk. De hooilanden langs de rivieren bijvoorbeeld zijn zeer gradiëntrijk met overgangen naar oeverwallen, rivierduintjes of kommen. In zeekleigebieden wordt het reliëf gevormd door de oorspronkelijke platen en kreken. In vochtig hooiland komen overgangen naar grote zeggenvoetplanten en ruigten met moerasspirea voor. Lokaal kan opslag plaatsvinden van wilgenstruwelen. Deze elementen zijn van belang voor vlinders of struweelvogels. Open landschappen kunnen van belang zijn voor weidevogels. Belangrijke gebieden met vochtig hooiland zijn te vinden in beekdalen, op hoge in cultuur gebrachte kwelders, langs (kleine) rivieren en in het veenweidegebied.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooit en niet of slechts licht bemest.

Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle

landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

N13.01 Vochtig weidevogelgrasland

Vochtig weidevogelgrasland omvat natte en vochtige graslanden met primair een weidevogeldoelstelling; beiden zijn belang voor een diversiteit in soorten. De zuurgraad dient matig zuur tot neutraal te zijn, de voedselrijkdom is minimaal licht voedselrijk. Het kan zowel kruidenrijke als door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden bevatten. Goede weidevogelgraslanden worden gekenmerkt door een open karakter, een mozaïek van diverse vormen van graslandbeheer en soorten als grutto, kievit, scholekster en tureluur. Ook eenden als zomertaling en slobbeend zijn kenmerkend. Vochtig weidevogelgrasland komt op diverse bodems en in diverse landschapstypen voor. Het zwaartepunt ligt in het landschapstype Laagveen en zeeklei: hier komt het voor op zowel klei- als veengrond. Ook in het Rivierengebied (voornamelijk uiterwaarden) komt het beheertype Vochtig weidevogelgrasland voor.

4.3 Beschrijving weidevogelleefgebied

Belangrijke weidevogelgebieden zijn gras- en landbouwgebieden met een zodanige specifieke gesteldheid, dat weidevogelsoorten in (naar verhouding) grote aantallen op deze gebieden zijn aangewezen als broedgebied. Hierbij gaat het zowel om de minder als de meer kritische soorten. Nederland is hierbij vooral van belang voor de grutto. In tegenstelling tot graslanden die in beheer zijn bij terrein beherende organisaties, hebben de agrarisch beheerde graslanden veelal in eerste instantie een productiefunctie. In het natuurbeheerplan zijn gebieden aangewezen waar weidevogelbeheer mogelijk is en waarvoor de eigenaar/beheerder in aanmerking komt voor een beheervergoeding. Het (collectieve) beheer van weidevogelgebieden moet leiden tot een aantrekkelijk vestigingsbiotoop, een rustperiode om te broeden en voldoende kuikenland om de kuikens op te laten groeien.

De begrenzing van de weidevogelleefgebieden is gebaseerd op onderzoeksgegevens over de verspreiding van weidevogels. De weidevogelleefgebieden zijn zoveel mogelijk aaneengesloten, open gebieden. De percelen tussen de Kanaalweg en de Limmertocht worden in de huidige situatie al weidevogelvriendelijk beheerd.

Op de grutto geschiktheidskaart van Alterra (2008) wordt het weidevogelleefgebied in Polder Boekelermeer geschikt geacht voor de grutto met een dichtheid van meer dan 5 broedparen per 100 hectare (Schotman *et al.*, 2007). Het daadwerkelijke aantal grutto's ter hoogte van het plangebied is niet bekend. Uit verspreidingsgegevens (NDFF) blijkt dat er naast de grutto, ook nog andere kritische weidevogelsoorten in Polder Boekelermeer kunnen voorkomen, zoals de scholekster, smient, tureluur, slobbeend en kuifeend.

5 COMPENSATIEDOELSTELLING

5.1 Nee, tenzij afweging

Conform de provinciale ruimtelijke verordening geldt in NNN het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime (art. 19). In gebieden waar het 'nee, tenzij'-regime van kracht is, zijn geen ingrepen toegestaan die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Ook voor weidevogelleefgebieden geldt dat een ingreep alleen kan worden toegestaan, indien er sprake is van groot openbaar belang en aanvaardbare alternatieven ontbreken (art. 25). Dat betekent dat niet iedere ingreep in het NNN en weidevogelleefgebied per definitie compensatieplichtig is, maar alleen die ingrepen die de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied zodanig aantasten dat ze als significant moeten worden beschouwd. Het gaat in ieder geval om effecten die duidelijk aantoonbaar en permanent zijn, en waarmee de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied in betekende mate worden aangetast.

De nieuwe aansluiting van de A9 heeft nadelige gevolgen voor het NNN en het weidevogelleefgebied dat aan de oostzijde van de A9 is gelegen. Door de verbreding treedt er ruimtebeslag op en is er sprake van een toename van verstoring door geluid. In principe zijn alle plannen of projecten die ertoe leiden dat delen van het NNN en weidevogelleefgebieden een andere bestemming krijgen, en daardoor in oppervlakte afnemen, als significant aan te merken. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat het nee, tenzij regime van toepassing is op de voorgenomen ingreep. Toestemming kan dan ook alleen worden verleend indien kan worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang en dat reële/aanvaardbare alternatieven ontbreken. Tevens dienen de nadelige effecten zoveel mogelijk gemitigeerd te worden en de resterende effecten gecompenseerd.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten die optreden en de compensatieopgave die hiervan het gevolg is.

5.2 Aantasting beschermde gebieden

Voor het bepalen van de compensatieopgave is het noodzakelijk om zowel de fysieke als kwalitatieve aantasting van de beschermde gebieden (NNN en belangrijk weidevogelleefgebied) in beeld te brengen. Hierna volgt een toelichting van het ruimtebeslag en de verstoring die optreedt als gevolg van de verbreding.

De weidevogelleefgebieden zijn mogelijk globaal begrensd. Hierbij is niet altijd alle bebouwing, infrastructuur en dergelijke geëxclueerd. Dergelijke gronden met een ander dan agrarisch gebruik behoren niet tot het weidevogelleefgebied. In voorliggende rapportage is uitgegaan van de begrenzing zoals weergegeven op de kaart behorende bij de provinciale verordening (zie Figuur 4-2). Dat betekent dat mogelijk een (zeer) beperkt deel van het gebied een andere dan agrarisch gebruik kan hebben. Bij de berekening van de compensatieopgave is hier vanuit voorzorgsbeginsel echter niet vanuit gegaan.

5.2.1 Ruimtebeslag

Als gevolg van de nieuwe aansluiting is sprake van ruimtebeslag in het NNN en weidevogelleefgebied. Er gaat in totaal een oppervlak van 3,47 ha NNN en 9,01 ha weidevogelleefgebied verloren. Bij de berekening van deze oppervlaktes is er rekening mee gehouden dat het NNN vrijwel volledig overlapt met het weidevogelleefgebied. Om dubbeltellingen te voorkomen is hier het ruimtebeslag alleen toegekend aan het NNN. In Tabel 5-1 is een overzicht gegeven van het ruimtebeslag.

Tabel 5-1 Ruimtebeslag NNN en weidevogelleefgebied.

Beschermde gebieden	Ruimtebeslag
NNN	3,47 ha
Weidevogelleefgebied	9,01 ha
Totaal aan beschermd gebied*	12,48 ha

*Daar waar NNN en weidevogelleefgebied met elkaar overlappen is het ruimtebeslag uitsluitend toegerekend aan het NNN.

5.2.2 Verstoring

Naast het ruimtebeslag heeft de nieuwe aansluiting, en de toename van verkeer die hierdoor mogelijk wordt gemaakt, een versturende werking op het omliggende gebied. De versturende werking kan worden onderverdeeld in de volgende aspecten:

- verstoring door geluid;
- verstoring door licht.

Beide typen verstoring hebben effect op aanwezige soorten, waaronder weidevogels. Voor het berekenen van het te compenseren gebied wordt de grutto als maatgevende soort beschouwd. De grutto is een vrij kritische weidevogelsoort, die in veel beleidsstudies wordt gebruikt als indicatorsoort voor de hele weidevogelgemeenschap. Bij de bepaling van de verstoorte zone gaat het om de bepaling van de maatgevende verstoringcontour. Daarbij wordt gekeken welk type verstoring het verst reikt, en in welke mate het gebied wordt beïnvloed. Op basis van de maatgevende verstoring wordt het oppervlak van het verstoorte gebied in beeld gebracht.

Naast bovengenoemde verstoringsbronnen kan ook een verlies aan openheid een effect hebben op de weidevogels. Van grutto's is bekend dat deze niet broeden in de nabijheid van gebouwen en bomen. Zo komen in stabiele goede weidevogelgebieden geen of slechts enkele gebouwen per km² voor; het gemiddelde bedraagt circa twee gebouwen per km² (Veer, 2008). Er is in het ontwerp van de nieuwe aansluiting geen beplanting voorzien of nieuwe gebouwen. Deze vorm van verstoring kan dan ook bij voorbaat worden uitgesloten.

Verstoring door geluid

De mogelijke effecten van een toename van geluidhinder zijn bepaald op basis van dosis-effect relaties, geformuleerd door Reijnen & Foppen (1991) en Reijnen et al., (1992). In dit onderzoek is onderscheid gemaakt in broedvogels van open terrein (weidevogels) en gesloten terrein (bosvogels) (zie Tabel 5-2). Uit deze dosis-effect relaties blijkt dat bij geluidsniveaus boven de 42 dB(A) in gesloten gebieden een afname van de broedvogelstand kan worden verwacht. In open gebieden wordt vanaf 45 dB(A) een afname van de broedvogelstand verwacht. Bij hogere geluidsbelasting neemt de omvang van effecten snel toe; rond de 60 dB(A) is globaal sprake van een halvering van het aantal broedvogels ten opzichte van het aantal broedvogels in de situatie waar het geluidsniveau onder de 45 dB(A) ligt.

Tabel 5-2 Dosis-effect relaties tussen het geluidsniveau en de relatieve dichtheid van broedvogels van open en gesloten terrein, op basis van Reijnen & Foppen, 1991 en Rijnen et al., 1992 (effect weergegeven in afname dichtheid).

Zone	Geluidsniveau in dB(A)	Afname dichtheid broedvogels van open terrein	Afname dichtheid broedvogels van gesloten terrein
0	< 42	Afname 0 %	Afname 0%
1	42 – 45	Afname 0 %	Afname 0 – 5%
2	45 – 48	Afname 0 - 3 %	Afname 5 – 14%
3	48 – 51	Afname 3 - 16 %	Afname 14 - 24%
4	51 – 55	Afname 16 - 30 %	Afname 24 - 35%
5	55 – 60	Afname 30 - 43 %	Afname 35 - 48%
6	60 – 65	Afname 43 - 56 %	Afname 48 - 60%
7	> 65	Afname 70 %	Afname 70%

In Bijlage A zijn de geluidscontouren voor de huidige (2018) en toekomstige situatie (2030) weergegeven. Hieruit blijkt dat er sprake is van een toename van geluid in NNN en weidevogelleefgebied. De geluidbelasting is bepaald als LAeq dag (24 uren gemiddelde), uitgedrukt in dB(A) op 30 en 150 cm hoogte. Voor het bepalen van de compensatie is van beide hoogtes gebruik gemaakt. Voor gesloten gebieden is de geluidbelasting op 150 cm hoogte relevant, terwijl de geluidbelasting op 30 cm hoogte relevant is voor open gebieden. Bij de berekening van de verstoring is er rekening mee gehouden dat het NNN vrijwel volledig overlapt met het weidevogelleefgebied. Om dubbeltellingen te voorkomen is hier de verstoring alleen toegekend aan het NNN.

Verstoring door licht

Naast de verstoring door geluid kunnen ook verstoring door licht een effect hebben op de weidevogels. Van grutto's is bekend dat deze niet broeden in gebieden die beïnvloed worden door licht. Er zijn indicaties dat wegverlichting tot op 250-500 m afstand invloed heeft op de locaties van gruttonesten. Deze afstandsmaat is echter onzeker omdat er maar weinig experimenteel onderzoek is uitgevoerd naar de invloed van wegverlichting op nestlocaties van weidevogels (Molenaar *et al.*, 2000).

5.3 Mitigatie verstoring

Mitigatie geluidverstoring

Op een gedeelte van het traject (Lagelaan) wordt een geluid reducerend wegdektype toegepast.

Mitigatie lichtverstoring

Ter hoogte van de aansluiting op de Kanaalweg en ter hoogte van de Lagelaan/ Kooibrug dient uitstraling van koplampen voorkomen te worden. Dit wordt gedaan door middel van aanplant van haagbeplanting of door middel van het plaatsen van zogenaamde lamellen op de vangrail of door middel van opwerpen van een aarden wal. In het ontwerp is hiermee rekening gehouden. Ook uitstraling van lichtmasten naar NNN en weidevogelleefgebied wordt zoveel mogelijk voorkomen door middel van toepassing van aangepaste armaturen of diervriendelijke verlichting.

5.4 Compensatieopgave

De omvang van de benodigde compensatie van een ingreep met effecten op NNN en weidevogelleefgebied is niet eenduidig en afhankelijk van de effecten die optreden. In de Uitvoeringsregeling is beschreven dat er in termen van areaal, kwaliteit en/of samenhang, per saldo géén netto verlies aan waarden mag plaatsvinden als gevolg van een ingreep. In de Uitvoeringsregeling natuurcompensatie staat beschreven dat de compensatieopgave afhankelijk is van het oppervlakte weidevogelleefgebied dat door de ingreep verloren gaat en/of voor weidevogels ongeschikt wordt door verstoring/versnippering en/of aantasting functionaliteit.

5.4.1 Ruimtebeslag

Uit paragraaf 5.2.1 blijkt dat er sprake is van ruimtebeslag in het NNN en weidevogelleefgebied. Deze NNN bestaat deels uit bestaande natuur en nog te realiseren nieuwe natuur. In onderstaande tabel zijn voor het NNN de natuurbeheertypen weergegeven waarvoor het NNN ter plaatse is aangewezen (op basis van het Natuurbeheerplan 2017). Hieruit blijkt dat ter plekke van het NNN de natuurbeheertypen N10.02 Vochtig schraalland, N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland en N13.01 Vochtig weidevogelgrasland worden nagestreefd of reeds aanwezig zijn. Voor het weidevogelleefgebied is geen (agrarisch) beheertype vastgelegd.

Beschermde gebieden	Beheertype	Ruimtebeslag
NNN (bestaande natuur)	N10.02	0,14 ha
	N12.02	0,33 ha
	N13.01	0,20 ha
NNN (nog te realiseren natuur)	N13.01	2,79 ha
Weidevogelleefgebied		9,01 ha
Totaal aan ruimtebeslag beschermd gebied		12,48 ha

Conform de Uitvoeringsregeling dient het vernietigde areaal van het NNN minimaal in dezelfde oppervlakte te worden gecompenseerd. Dat betekent een compensatieopgave van 3,47 ha voor ruimtebeslag in het NNN. Hiervan betreft (afgerond) 0,68 ha bestaande natuur en 2,79 ha nieuwe (nog te realiseren) natuur. Voor de compensatieopgave maakt het onderscheid tussen bestaande en nieuwe (nog te realiseren) natuur geen verschil. Conform de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de Uitvoeringsregeling natuurcompensatie moeten de vernietigde waarden in gebieden die begrensd zijn als natuurgebied, maar nog in agrarisch gebruik zijn, op dezelfde wijze gecompenseerd worden als in bestaande natuurgebieden. De compensatie dient bij voorkeur uit dezelfde natuurbeheertypen te bestaan of anders uit een type van vergelijkbare natuurwaarde.

Het ruimtebeslag in weidevogelleefgebied beslaat 9,01 ha. Conform de Uitvoeringsregel dient over eenzelfde oppervlakte nieuw geschikt leefgebied te worden gerealiseerd door uitvoering van actief weidevogelbeheer met een gemiddeld beheerregime (weidevogelpakket met rustperiode 1 april – 15 juni), voor een periode van 30 jaar. Als de initiatiefnemer niet zelf in staat is om dit beheer af te (laten) sluiten, wordt het bedrag -geoordeeld aan weidevogelbeheer in weidevogelleefgebied- toegevoegd aan de middelen voor het afsluiten van beheerovereenkomsten op grond van de provinciale Subsidierregeling Agrarisch Natuurbeheer.

5.4.2 Verstoring

Als gevolg van een toename van geluid zal het NNN en weidevogelleefgebied minder geschikt zijn voor weidevogels om in te broeden. Daarnaast is er mogelijk sprake van een beperkte toename van licht in de zone direct langs de weg. In deze zone vindt in de huidige situatie al de nodige geluidsverstoring plaats, welke als gevolg van de nieuwe aansluiting nog verder zal toenemen. De toename van licht is naar verwachting zeer beperkt door de mitigerende maatregelen die worden getroffen (zie paragraaf 5.3). Effecten zullen in de praktijk niet of nauwelijks waarneembaar zijn en/of niet te onderscheiden van mogelijke effecten van geluidsverstoring. Bij de berekening van de compensatieopgave is er dan ook van uit gegaan dat de geluidsverstoring hier maatgevend is voor de optredende effecten en daarmee de benodigde compensatie.

Langs de noordzijde van het weidevogelleefgebied (langs de Kanaalweg) zijn enkele huizen en bomenrijen aanwezig. Van weidevogels is bekend dat deze bebouwing en opgaande beplanting tot op een afstand van respectievelijk 175 en 250 meter mijden (Veer, 2008). Binnen deze zone zal een toename van geluid dus niet tot een effect op weidevogels leiden. Desondanks is deze zone vanuit voorzorgsbeginsel meegenomen in de berekening van de benodigde compensatieopgave.

Om het effect van geluidsverstoring op het NNN en weidevogelleefgebied te kwantificeren is de dosis-effect relatie tussen geluidsniveau en relatieve dichtheid van broedende vogels in open en gesloten terreinen gebruikt (Reijnen & Foppen, 1991 en Reijnen et al., 1992; zie Tabel 5-3). De aanname hierbij is dat deze dosis-effect relatie maatgevend is voor de overige doelsoorten in NNN gebieden. Voor het NNN is op basis van de natuurbeheertypen onderscheid gemaakt in open en gesloten terrein. Voor de weidevogelleefgebieden is uitsluitend uitgegaan van open terrein.

Tabel 5-3 Dosis-effect relatie tussen geluidsverstoring en broedende vogels van open en gesloten terrein op basis van op basis van Reijnen & Foppen, 1991 en Reijnen et al., 1992 (effect weergegeven in relatieve dichtheid).

Zone	Geluidsniveau in dB(A)	Relatieve dichtheid broedvogels van open terrein*	Relatieve dichtheid broedvogels van gesloten terrein*
0	< 42	1,0	1,0
1	42 – 45	1,0	1,0 – 0,95 (0,98)
2	45 – 48	1,0 – 0,97 (0,99)	0,95 – 0,86 (0,91)
3	48 – 51	0,97 – 0,84 (0,91)	0,86 – 0,76 (0,81)
4	51 – 55	0,84 – 0,7 (0,77)	0,76 – 0,65 (0,71)
5	55 – 60	0,7 – 0,57 (0,64)	0,65 – 0,52 (0,59)
6	60 – 65	0,57 – 0,44 (0,51)	0,52 – 0,4 (0,46)
7	> 65	0,3	0,30

*Tussen haakjes staat de gemiddelde waarde, hier is bij de onderstaande berekeningen vanuit gegaan.

Deze relatie wordt gebruikt om het functionele oppervlak van het NNN en weidevogelleefgebied te berekenen. Hiervoor wordt het actuele oppervlak van het NNN en weidevogelleefgebied binnen een geluidsklasse vermenigvuldigd met de relatieve broedvogeldichtheid van de respectievelijke klasse. Voor het NNN is dit weergegeven in Tabel 5-4 en Tabel 5-5 (respectievelijk open en gesloten terrein) en voor het weidevogelleefgebied in Tabel 5-6 (open terrein)².

Tabel 5-4 Kwantificering van geluidsverstoring in het NNN (open gebied)

Geluidsniveau in dB(A)	Relatieve broedvogeldichtheid *	Huidige situatie (2018)		Toekomstige situatie (2030)	
		Totaal (ha)	Functioneel (ha)**	Totaal (ha)	Functioneel (ha)**
< 42	1,0	264,28	264,28	257,24	257,24
42 – 45	1,0	60,41	60,41	60,12	60,12
45 – 48	0,99	59,38	58,97	59,90	59,30
48 – 51	0,91	48,95	44,55	52,81	48,06
51 – 55	0,77	42,43	32,67	43,49	33,49
55 – 60	0,64	22,91	14,66	23,19	14,84
60 – 65	0,51	7,47	3,91	9,12	4,65
> 65	0,3	2,93	0,88	2,89	0,87
Totaal functioneel oppervlak NNN			480,05		478,57
		Verandering functioneel oppervlak NNN			-1,47

*Er is uitgegaan van een gemiddelde relatieve broedvogeldichtheid.

**Functioneel oppervlak=gedefinieerd als optimaal geschikt broedhabitat van vogels van open terrein=relatieve dichtheid x oppervlakte.

² Bij de berekening van de oppervlaktes is gebruik gemaakt van de geluidsniveau in 2018 (huidige situatie) en 2030 (toekomstige situatie na aanleg van de aansluiting). Er is alleen rekening gehouden met een toename van geluid door de voorgenomen activiteit (planeffect). Een toename van geluid als gevolg van de autonome ontwikkeling is niet meegenomen in de geluidbelasting. Omdat de autonome ontwikkeling in eerste instantie wel was meegenomen in de geluidsberekeningen (bron: A9 aansluiting Heiloo akoestisch onderzoek en luchtkwaliteit onderzoek, ARCADIS) heeft hiervoor een correctie plaatsgevonden.

Tabel 5-5 Kwantificering van geluidsverstoring in het NNN (gesloten gebied)

Geluidsniveau in dB(A)	Relatieve broedvogeldichtheid*	Huidige situatie (2018)		Toekomstige situatie (2030)	
		Totaal (ha)	Functioneel (ha)**	Totaal (ha)	Functioneel (ha)**
< 42	1,0	83,16	83,16	82,83	82,83
42 – 45	0,98	5,93	5,81	5,25	5,15
45 – 48	0,91	3,42	3,11	3,77	3,43
48 – 51	0,81	0,57	0,46	1,19	0,97
51 – 55	0,71	2,37	1,68	1,60	1,14
55 – 60	0,59	3,31	1,95	4,04	2,38
60 – 65	0,46	1,07	0,49	1,06	0,49
> 65	0,30	0,02	0,01	0,10	0,03
Totaal functioneel oppervlak NNN			96,68		96,41
			Verandering functioneel oppervlak NNN		-0,27

*Er is uitgegaan van een gemiddelde relatieve broedvogeldichtheid.

**Functioneel oppervlak = gedefinieerd als optimaal geschikt broedhabitat van vogels van gesloten terrein = relatieve dichtheid x oppervlakte.

Tabel 5-6 Kwantificering van geluidsverstoring in weidevogelleefgebied (open gebied)

Geluidsniveau in dB(A)	Relatieve broedvogeldichtheid *	Huidige situatie (2018)		Toekomstige situatie (2030)	
		Totaal (ha)	Functioneel (ha)**	Totaal (ha)	Functioneel (ha)**
< 42	1,0	296,18	296,18	282,80	282,80
42 – 45	1,0	62,95	62,95	65,19	65,19
45 – 48	0,99	43,38	42,95	47,77	47,30
48 – 51	0,91	33,39	30,38	33,44	30,43
51 – 55	0,77	37,44	28,83	38,61	29,73
55 – 60	0,64	21,88	14,00	25,64	16,41
60 – 65	0,51	7,47	3,81	8,41	4,29
> 65	0,3	7,57	2,27	8,39	2,52
Totaal functioneel oppervlak weidevogelleefgebied			481,37		478,67
			Verandering functioneel oppervlak weidevogelleefgebied		-2,71

*Er is uitgegaan van een gemiddelde relatieve broedvogeldichtheid.

**Functioneel oppervlak = gedefinieerd als optimaal geschikt broedhabitat van weidevogels (open terrein) = relatieve dichtheid x oppervlakte.

De toename van de geluidsverstoring in het NNN en weidevogelleefgebied leidt tot een afname van het oppervlak optimaal habitat. In het NNN bedraagt dit oppervlak in totaal 1,74 ha (waarvan 1,47 ha open terrein en 0,27 ha gesloten terrein) en in weidevogelleefgebied bedraagt dit oppervlak in totaal 2,71 ha. Dat betekent een compensatieopgave van 1,74 ha NNN en 2,71 ha weidevogelleefgebied voor geluidverstoring, waarbij voor het weidevogelleefgebied deze opgave neerkomt op de uitvoering van actief weidevogelbeheer met een gemiddeld beheerregime (weidevogelpakket met rustperiode 1 april – 15 juni), voor een periode van 30 jaar.

5.5 Totale compensatieopgave

Uit de voorgaande paragraaf kan worden opgemaakt dat er voor het ruimtebeslag in het NNN een oppervlak van 3,47 ha gecompenseerd dient te worden. Voor het ruimtebeslag in weidevogelleefgebied dient over een oppervlak van 9,01 ha nieuw geschikt weidevogelleefgebied te worden gerealiseerd door uitvoering van actief weidevogelbeheer met een gemiddeld beheerregime (weidevogelpakket met rustperiode 1 april – 15 juni), voor een periode van 12 jaar.

Voor de verminderde geschiktheid van het NNN door een toename van geluid dient een oppervlak van 1,74 ha gecompenseerd te worden (hierbij dient nog wel onderscheid gemaakt te worden in specifieke natuurbeheertypen). Voor de verminderde geschiktheid van weidevogelleefgebied door een toename van geluid dient over een oppervlak van 2,71 ha nieuw geschikt weidevogelleefgebied te worden gerealiseerd door uitvoering van actief weidevogelbeheer met een gemiddeld beheerregime (weidevogelpakket met rustperiode 1 april – 15 juni), voor een periode van 30 jaar.

De omvang van de compensatie wordt enerzijds bepaald door de omvang van het verstoorde areaal en de mate van aantasting, anderzijds wordt (eventueel) een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal berekend (in oppervlak of in budget). Deze toeslag is alleen van toepassing voor de vernietiging van actuele natuurwaarden binnen het NNN. Voor een afname van de kwaliteit in deze gebieden (in dit geval door geluidverstoring) geldt deze toeslag dus niet. De toeslag geldt evenmin voor de (nog te ontwikkelen) nieuwe natuur in het NNN en weidevogelleefgebied die wordt aangetast. Om onderscheid te kunnen maken tussen bestaande en nieuwe (nog te ontwikkelen) natuurwaarden is gebruik gemaakt van de voortgangkaart uit het natuurbeheerplan (zie Figuur 6-1).

De toeslag is afhankelijk van de ontwikkelingstijd van de actuele natuurwaarden die in het NNN worden vernietigd:

- Bij een ontwikkelingstijd van 0-5 jaar wordt geen kwaliteitstoeslag berekend.
- Bij kwaliteiten die een minimale ontwikkelingstijd van 5-25 jaar nodig hebben wordt een kwaliteitstoeslag van 1/3 van de oppervlakte gehanteerd, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer.
- Bij een ontwikkelingstijd van 25-100 jaar wordt een kwaliteitstoeslag van 2/3 van de oppervlakte gehanteerd, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer.
- Bij een ontwikkelingstijd van meer dan 100 jaar is maatwerk bovenop de kwaliteitstoeslag van 2/3 van de oppervlakte vereist.

In de Spelregels EHS (Ministerie van LNV et al., 2007) is voor alle natuurdoelen/ natuurbeheertypen de ontwikkelingstijd weergegeven. In Tabel 5-7 is deze voor de relevante (natuur)beheertypen in het plangebied weergegeven.

Tabel 5-7 Overzicht toeslagen voor ontwikkelingstijd.

Beschermde gebieden	Beheertype	Ruimtebeslag	Ontwikkeltijd	Toeslag	
NNN bestaande natuur	N10.02	0,14 ha	25 jaar	2/3	0,09
	N12.02	0,33 ha	10 jaar	1/3	0,11
	N13.01	0,20 ha	10 jaar	1/3	0,07
totaal					0,27

Rekening houdend met de toeslag voor de ontwikkelingstijd bedraagt de totale compensatieopgave 17,20 ha (zie ook Tabel 5-8).

Tabel 5-8 Overzicht totale compensatieopgave.

Beschermde gebieden	Effecten beschermde gebieden	Compensatie (m²)
NNN	Ruimtebeslag	3,74 ha*
	Verstoring door geluid	1,74 ha
Weidevogelleefgebied	Ruimtebeslag	9,01 ha**
	Verstoring door geluid	2,71 ha**
Totaal		17,2 ha

*Inclusief 0,27 ha toeslag. **Compensatie middels financiering beheer.

6 COMPENSATIEPLAN

6.1 Inleiding

De oppervlakteverlies door ruimtebeslag en verstoring aan NNN en weidevogelleefgebied dient met fysieke maatregelen gecompenseerd te worden. Voor wat betreft NNN dient deze compensatie plaats te vinden in:

- nog niet gerealiseerde delen van de NNN of in de ecologische verbindingzones of aansluitend aan al bestaande natuur in de NNN;
- de nabijheid van het aangetaste gebied. Indien dit niet mogelijk is, dient dit aangetoond te worden;
- in een gebied dat minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het aangetaste gebied.

De compensatie dient de aangetaste wezenlijke kenmerken en waarden te compenseren en omhelst zowel de inrichting van het gebied ten behoeve van de gewenste natuur als het beheer voor tenminste vijf jaar (en in geval van bos tien jaar).

Voor wat betreft weidevogelleefgebied dient deze compensatie plaats te vinden binnen de begrenzing van het weidevogelleefgebied en in de nabijheid van het aangetaste gebied. Indien dit niet mogelijk is, dient dit aangetoond te worden. De compensatie dient er voor te zorgen dat er netto geen verstoring is van het weidevogelleefgebied. De compensatie omhelst inrichtingsmaatregelen of actief weidevogelbeheer voor een bedrag gelijk aan de kosten voor beheer in een gebied dat minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het aangetaste weidevogelleefgebied, rekening houdende met een jaarlijkse rustperiode in de nestfase waarin agrarische werkzaamheden niet zijn toegestaan van 1 april tot en met 15 juni voor een periode van 30 jaar.

Indien fysieke maatregelen niet mogelijk zijn, of indien het te compenseren gebied niet groter is dan 3 hectare (NNN) of 5 hectare (weidevogelleefgebied) is een financiële compensatie mogelijk.

Dit hoofdstuk geeft aan hoe de compensatie er uit zal zien. De afspraken hierover met de provincie Noord-Holland als bevoegd gezag NNN worden zijn in een compensatieovereenkomst opgenomen. Deze overeenkomst legt de in dit rapport besproken compensatiemaatregelen vast, waardoor de compensatie zeker wordt gesteld.

De provincie als bevoegd gezag NNN is nauw bij dit compensatietraject betrokken.

6.2 NNN

Locatie

De compensatie dient plaats te vinden in nog niet gerealiseerde delen van de NNN of aansluitend op al bestaande natuur. In Figuur 6-1 is weergegeven waar nog niet-gerealiseerde NNN aanwezig is.

Figuur 6-1 Nog niet verworven en ingerichte NNN (rode percelen) t.o.v. de gerealiseerde delen (groen) (Bron: Voortgangkaart per 1 januari 2016, Provincie Noord-Holland).

Voor de NNN-compensatie zal het project gronden verwerven ten oosten van de A9 binnen de NNN begrenzing (waar nog geen natuur is gerealiseerd) of aansluitend aan de NNN begrenzing.

Mogelijkheden waarop het project zich richt zijn (zie ook Figuur 6-2):

- Percelen Heiloo K 39, 40 en 41 (3,95 ha);
- Percelen Heiloo K 101, 102 en 113 (12,7 ha);
- Percelen Heiloo K 111, 112 en 117 (6,6 ha).

Een deel van deze percelen ligt buiten begrepsd NNN-gebied.

De verwerving van (een deel van) de percelen wordt door middel van een vrijwillige kavelruil gerealiseerd. In totaal gaat het om ca 23,3 ha. Hiervan is 5,48 ha noodzakelijk voor het project. De andere hectaren worden naar verwachting (in oktober/november 2017) doorverkocht aan de provincie ten behoeve van de realisatie van NNN-gebied. De ligging van de percelen waarop compensatie plaatsvindt, kan nog wijzigen gedurende de kavelruil.

Figuur 6-2 Mogelijke percelen t.b.v. NNN-compensatie

Planning

Vanuit het project worden de benodigde NNN-gronden in 2017 (naar verwachting oktober/november) verworven. De inrichting en het beheer koopt het project af conform de Uitvoeringsregeling natuurcompensatie. Het gaat hier om kosten voor basisinrichting, ontwikkelingsbeheer en uitvoeringskosten.

Inrichting

De compensatiegronden binnen de NNN-begrenzing zullen waar nodig door de provincie worden ingericht voor het in het Natuurbeheerplan 2017 vastgelegde ambitie beheertype 'kruiden- en faunarijkgasland' en 'vochtig hooiland', of 'vochtig weidevogelgasland' indien dit beter aansluit bij de naastgelegen percelen. Compensatiegronden buiten de NNN-begrenzing zullen worden ingericht gericht op het ambitie beheertype van het aangrenzende NNN-gebied.

De kosten voor de basisinrichting is afhankelijk is van het natuurttype en de benodigde maatregelen, te berekenen volgens de standaardkosten zoals die in het Programma Groen zijn opgenomen, en bedragen €15.000 per hectare. (Bron: Uitvoeringsregeling Natuurcompensatie provincie Noord-Holland). Met deze kosten is in de investeringsraming van het project rekening gehouden.

Beheer

De NNN-compensatie omvat ontwikkelingsbeheer van die natuur voor een duur van vijf jaar (conform de Uitvoeringsregeling Natuurcompensatie Provincie Noord-Holland). Compensatiegronden buiten NNN-begrenzing zullen worden en beheerd gericht op het ambitie beheertype.

De kosten voor het beheer is afhankelijk van het type dat beheerd wordt en wordt berekend volgens de normkosten van Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer. (Bron: Uitvoeringsregeling Natuurcompensatie Provincie Noord-Holland). Deze kosten bedragen voor kruiden- en faunairijk grasland (N12.02) € 230,77 per hectare en per jaar en voor vochtig hooiland (N10.02) gaat het om € 1262,88 per hectare en per jaar. (Bron: www.portaalenlandschap.nl). De uitvoeringskosten bedragen twintig procent van het totaal aan inrichtings- en beheerkosten (bron: Uitvoeringsregeling Natuurcompensatie). Met deze kosten is in de investeringsraming van het project rekening gehouden.

6.3 Weidevogelleefgebied

Locatie

Voor weidevogels dient de compensatie plaats te vinden in het aangewezen weidevogelleefgebied. Dit kan middels het afsluiten van beheerpakketten, of middels inrichtingsmaatregelen ten behoeve van biotoop verbetering voor weidevogels. De combinatie van in paragraaf 6.1 genoemde voorwaarden zorgt er voor dat er in het gebied beperkte mogelijkheden voor weidevogelcompensatie zijn. Op dit moment wordt er met een aantal grondeigenaren c.q. –gebruikers gesproken over het afsluiten van weidevogelbeheercontracten.

Naast het afsluiten van weidevogelbeheercontracten wordt gekeken of (een deel van) het bedrag voor weidevogelcompensatie kan worden besteed aan inrichtingsmaatregelen en/of incidentele vergoedingen om de kwaliteit van het weidevogelleefgebied te verbeteren.

Voor de compensatie van weidevogelleefgebied zoekt het project in hetzelfde gebied als waar de verstoring plaatsvindt.

Mogelijkheden waar het project zich op richt (zie ook Figuur 6-3) zijn:

- Perceel 44 (2,03 ha);
- Perceel 45 (2,68 ha);
- Perceel 48 (1,34 ha);
- Perceel 70 (3,65 ha) (op een ander deel van dit perceel zit reeds een beheerpakket);
- Perceel 132 (2,95 ha).

Totaal gaat het hier om 12,65 ha.

Figuur 6-3 Zoekgebied weidevogelleefgebied

Lukt het niet hiervoor een ondernemer/ondernemers te vinden, dan zal voor deze compensatie een bijdrage aan de provincie Noord-Holland ter beschikking worden gesteld conform de Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland.

Planning

De beheerpakketten worden binnen twee jaar na start uitvoering afgesloten. Mocht dat niet mogelijk zijn (doordat er geen geschikte grond en/of geen beschikbare partij is), dan wordt de compensatie financieel gerealiseerd door middel van het storten van geld in het groenfonds van de provincie, conform de Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland. Het gaat hier om beheers- en uitvoeringskosten. De beheerkosten bedragen € 15.953 per hectare en de uitvoeringskosten zijn twintig procent van de beheerkosten. De provincie zal dan op een andere plek binnen weidevogelleefgebied beheerpakketten afsluiten. Hiermee is in de investeringsraming van het project gehouden.

Beheer

In het weidevogelbeheer zal rekening worden gehouden met een jaarlijkse rustperiode in de nestfase waarin agrarische werkzaamheden niet zijn toegestaan van 1 april tot en met 15 juni. Het project betaalt dit beheer voor een periode van 30 jaar.

7 CONCLUSIE EN SAMENVATTING

De gemeenten Heiloo, Castricum en Alkmaar en de provincie Noord-Holland zijn voornemens om bij Heiloo een nieuwe aansluiting op de A9 te realiseren. De nieuwe aansluiting heeft als doel om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van Castricum en Heiloo te verbeteren en zorgt o.a. voor ontsluiting van het bedrijventerrein Boekelermeer. De nieuwe aansluiting heeft gevolgen voor het NNN en het weidevogelleefgebied dat aan weerszijden van de A9 is gelegen. Beide gebieden worden beschermd in het kader van de provinciale ruimtelijke verordening. Conform de verordening is het 'nee, tenzij'-regime op het NNN van kracht. Dat betekent dat de ingreep niet is toegestaan, indien de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant wordt aangetast, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Voor het weidevogelleefgebied geldt ook dat alleen ontheffing kan worden verleend voor de ingreep, indien een groot openbaar belang van toepassing is en er geen aanvaardbare alternatieven voorhanden zijn. Ook het verlies aan weidevogelleefgebied dient zoveel mogelijk voorkomen te worden en/of gecompenseerd.

Als gevolg van de aansluiting is sprake van ruimtebeslag en een toename van verstoring in NNN en weidevogelleefgebied. Op basis van de omvang van het verstoord areaal en de mate van aantasting is vervolgens met behulp van de Uitvoeringsregel natuurcompensatie (Provincie Noord-Holland, 2014) de compensatieopgave bepaald. Voor de nieuwe aansluiting van de A9 bij Heiloo dient de provincie Noord-Holland 17,2 ha (waarvan 5,48 ha NNN en 11,72 ha weidevogelleefgebied) te compenseren. Deze compensatie is conform de Uitvoeringsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2014) nader uitgewerkt in het een compensatieplan (zie hoofdstuk 6). Daarbij is aangetoond dat de aansluiting van groot openbaar belang is en dat er geen reële/aanvaardbare alternatieven voor de aansluiting voorhanden zijn die tot minder effecten op de NNN en weidevogelleefgebied leiden (hoofdstuk 3).

Het compensatieplan laat zien dat de initiatiefnemer:

- de provincie als bevoegd gezag (afdeling Beleid) nauw betreft bij het compensatietraject;
- nog volop in gesprek is met eigenaren om aan de compensatieverplichting te voldoen;
- begin sep 2017 nog geen compensatieovereenkomst kan afsluiten, gezien de lopende gesprekken, maar dit verwacht 1 november 2017 te realiseren. Dit is met de provincie kortgesloten;
- meer grond aankoopt dan vanuit de compensatieverplichting noodzakelijk is, ten behoeve van NNN-gebied.

8 LITERATUURLIJST

- Arcadis 2014a. Nee, tenzij toets EHS en weidevogelgebied in opdracht van Provincie Noord-Holland. 27 februari 2014, 077410172:0.9 – Vrijgegeven. D01011.000993.0100
- ARCADIS, 2013. Quicksan natuurwetgeving aansluiting A9 Heiloo.
- BügelHajema, 2016a. Aanvullend advies natuurwaarden Aansluiting A9 Heiloo. In opdracht van Gemeente Heiloo. 12 maart 2016 Projectnummer 121.00.00.06.01
- Grontmij, 2013. Aansluiting A9 – Heiloo – Voorontwerp. Definitief GM-0099997, revisie D1.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2007. Spelregels EHS, beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-Saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Provincie Noord-Holland, 2007. Beleidsregel compensatie natuur en recreatie.
- Provincie Noord-Holland, 2014. Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland, besluit van 2 december 2014, nr. 215679/494020.
- Provincie Noord-Holland, 2015. Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief actualisatie september 2015, vastgesteld door PS, 1 september 2015.
- Provincie Noord-Holland, 2015. Provinciale Ruimtelijke Verordening. Versie september 2015 met kenmerk 179956-659095.
- Reijnen M.J.S.M. & R.P.B. Foppen. 1991. Effect van wegen met autoverkeer op de dichtheden van broedvogels (hoofdrapport). IBN-rapport 91/1.DLO-Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Leersum.
- Schotman, A.G.M., M.A. Kiers & Th.C.P. Melman, 2007. Onderbouwing Grutto-geschiktheidkaart, ten behoeve van Grutto-mozaïekmodel en voor identificatie van weidevogelgebieden in Nederland., Alterra-rapport 1407.
- Van 't Veer, R., H. Sierdsema, C.J.M. Musters, N. Groen & W.A. Teunissen, 2008. Weidevogels op landschapsschaal. Ruimtelijke en temporele veranderingen

BIJLAGE A GELUIDSCONTOUREN

Geluidsbelasting in NNN in huidige situatie (2018) op 30 cm hoogte (open gebieden).

Geluidsbelasting in NNN in toekomstige situatie (2030) op 150 cm hoogte (gesloten gebieden).

Geluidsbelasting in weidevogelleefgebied in huidige situatie (2018) op 30 cm hoogte (open gebieden).

Geluidsbelasting in weidevogelleefgebied in toekomstige situatie (2030) op 30 cm hoogte (open gebieden).

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: D03071.000090
Onze referentie: 079565160 A